

Organdonor

Tag stilling sammen
med dine nærmeste

DONORKORT

www.sundhed.dk

DONORKORT

Sundhedsstyrelsen

Organdonor – ja eller nej?

Et nyt organ kan redde eller forlænge livet for patienter med kronisk nyre, hjerte, lever eller lungesvigt. Et nyt organ kan give svært syge en normal tilværelse med skole, arbejde, familie og børn.

Organer fra hjernedøde kan anvendes til transplantation. I Danmark konstateres hvert år 130-150 personer hjernedøde og medicinsk egnede til organdonation. Heraf bliver mellem 60 og 80 donorer.

Hvis den døde selv har taget stilling er det erfaringen, at de pårørende følger afdødes holdning. Hvis den døde ikke selv har taget stilling skal de pårørende tage stilling, og så siger ca. halvdelen nej. Derfor er det vigtigt selv at tage stilling.

DONORKORT

☐ FULD TILLADELSE
Jeg giver hermed fuld tilladelse til, at alle mine organer kan anvendes til transplantation efter min død.	☐ PÅRØRENDES ACCEPT
Min fulde tilladelse forudsætter mine pårørendes accept.
☐ BEGRÆNSET TILLADELSE
Jeg giver hermed begrænset tilladelse til, at de organer jeg har sat kryds ud for, kan anvendes til transplantation efter min død.	☐ PÅRØRENDES ACCEPT
Min begrænsede tilladelse forudsætter mine pårørendes accept.
☐ Hjerte ☐ Lunger ☐ Lever ☐ Bugspytkirtel
☐ Nyrer ☐ Hornhinder ☐ Tyndtarm ☐ Hud	
☐ VED IKKE
Jeg har ikke taget stilling til, om mine organer må bruges til transplantation efter min død.	
☐ FORBUD
Jeg modsætter mig, at mine organer bruges til transplantation efter min død.	
-

Dato _____ CPR-nr. _____ | | | | | | | | | | - | | | | | |

Navn _____

Underskrift _____

Tag stilling

Hvis dine nærmeste ikke kender din holdning, kan det være svært for dem at tage stilling. Ikke mindst fordi de i forvejen vil stå i en vanskelig situation umiddelbart efter din død. Derfor er det vigtigt at du selv tager stilling. Du kan altid ændre din beslutning, hvis du senere skifter mening – ligegyldigt hvordan du har valgt at give den til kende.

Målet er at sikre, at din holdning er kendt, så den kan respekteres i tilfælde af hjernedød.

HVORDAN TAGER MAN STILLING

Når du har taget stilling til, om du vil være organdonor, kan du meddele det på tre måder. Du kan:

- fortælle beslutningen til dine nærmeste
- udfylde et donorkort og bære det på dig
- tilmelde dig Donorregistret (se sidste side).

Tilmelder du dig donorregistret, er det ikke nødvendigt også at udfylde et donorkort.

Der er fire måder at tage stilling til organdonation på. Du kan:

- Give fuld tilladelse. Det betyder, at alle dine organer må bruges til transplantation. Fuld tilladelse kan udover de nævnte organer også omfatte menisker, ledbånd, brusk og sener.
- Give begrænset tilladelse. Det betyder, at kun **nogle** af dine organer må bruges.
- Svare ”ved ikke”. Det betyder, at du ikke har taget stilling til, om dine organer må bruges til transplantation, og at dine pårørende skal tage stilling for dig.
- Nedlægge forbud. Det betyder, at **ingen** af dine organer må bruges til transplantation.

ALLE OVER 18 ÅR KAN TILMELDE SIG DONORREGISTERET.

Er man under 18 år kan man ikke tilmeldes donorregistret, så hvis en person under 18 år hjernedør, er det indehaveren af forældremyndigheden, der skal tage stilling til organdonation.

Der er ikke en fast øvre aldersgrænse for at kunne blive organdonor. Nogle organer fra ældre mennesker kan ikke bruges f.eks. på grund af åreforkalkning – det gælder oftest hjertet, hvorimod både lever nyrer og hornhinder fra 70-80-årige kan være egnede. Den hjernedødes helbredtstilstand før ulykken eller sygdommen spiller også ind. Det vil derfor altid bero på konkret lægelig vurdering, om organerne kan anvendes.

PÅRØRENDE

Hvis du gerne vil være organdonor, men samtidig give dine pårørende mulighed for at modsætte sig din beslutning, skal du afkrydse i rubrikken ”Pårørendes accept” på donorkortet eller i tilmeldingen til donorregisteret. Hvis du ikke sætter kryds i denne rubrik, betyder det, at dine pårørende ikke kan ændre din beslutning.

Hvornår er man død?

Hjernedøde personer kan bruges som organdonorer i henhold til hjernedøds kriteriet. En hjernedød person er ikke blot bevidstløs. Vedkommende kan aldrig vågne op igen. Men hvornår er man død?

Langt de fleste mennesker dør, fordi hjertet holder op med at slå, og vejtrækningen standser. En læge konstaterer døden ved at hjertet ikke slår, og ikke kan bringes i gang igen. Det kaldes hjertedød. Ved hjertedød begynder alle kroppens organer straks at gå til grunde, fordi blodcirkulationen ophører.

I 130-150 tilfælde om året er det hjernen, der dør først. En hjernedød kan aldrig genoplives. Hjertet kan kun slå, fordi afdøde fortsat er tilkoblet en respirator og selv på den måde, kan organerne kun fungere i ganske få dage.

En person kan kun erklæres hjernedød, når to speciallæger har gennemført en særlig hjernedødsundersøgelse. Det er en lang række undersøgelser, og for at kunne konstatere at en person er hjernedød skal hver enkelt undersøgelse vise, at personen er hjernedød. Undersøgelserne bliver gentaget efter mindst en time, og først derefter kan lægerne erklære personen hjernedød.

Hjernedød kan opstå som følge af hjerneblødninger, ulykkestilfælde med kraftige hjernekvæstelser, udbredte hjernesvulster eller som følge af iltmangel i hjernen efter hjertestop. Disse hændelser betyder, at blodtilførslen til hjernen stopper, og hjernefunktionen derefter ophører.

Hvis der er givet tilsagn til organdonation, forbliver den afdøde i respirator indtil organerne er fjernede. Den fortsatte funktion af hjertet og blodcirkulationen sikrer, at organerne ikke går til grunde.

Er der sagt nej til donation slukker lægerne for respiratoren når hjernedøden er konstateret.

Afskeden

At tage afsked med en hjernedød person hvor der er givet tilsagn til organdonation, er anderledes end at tage afsked med en hjernedød person, hvor der ikke er givet tilsagn til organdonation.

Ved tilsagn til organdonation kan de pårørende tage afsked med afdøde både før og efter organerne er taget ud. Tager de afsked før, er afdøde stadig tilkoblet respiratoren. Det betyder, at brystkassen bevæger sig, og at afdøde er varm. Der vil være god tid til at tage afsked.

Ved afsked efter organudtagningen: Fra beslutning til afdøde kommer tilbage til afdelingen igen, hvor den sidste afsked kan tages, kan der gå op til 12 timer. Det er fordi, der er mange nødvendige forberedelser forud for operationen, og fordi selve organudtagningen kan tage lang tid.

Kirurger på en operationsstue operere de organer ud, som tilladelsen omfatter, og respiratoren slukkes på operationsstuen. Til sidst vil de lukke såret, som efter en almindelig operation. Afdøde kommer tilbage til afdelingen, hvor de pårørende kan tage afsked med afdøde.

Er der ikke givet tilsagn til organdonation vil respiratoren blive slukket, og ingen organer bliver fjernet. De pårørende kan være til stede, når lægen slukker respiratoren, og de kan opholde sig ved afdøde bagefter.

Livet med et nyt organ

Patienter, der får et nyt organ, kan oftest vende tilbage til et normalt liv efter transplantationen, selv om de skal tage medicin resten af livet. De fleste transplanterede patienter oplever, at de får et godt liv, og at de har det meget bedre, end før de fik et nyt organ.

Overlevelsen med et nyt organ er stadigt stigende. Fire til fem år efter transplantation af hjerte, lever, lunge eller nyrer, lever 80 - 90% af patienterne med deres nye organ.

Hvad siger loven?

Danmark fik en lov om organdonation i 1990. Her indførte man hjernedøds kriteriet, der betyder, at en person er død, hvis hjernen ikke

længere fungerer/reagerer. Reglerne indgår nu i sundhedsloven (lov nr. 546 af 24. juni 2005, med senere ændringer).

Efter loven må der ikke udtages organer, medmindre afdøde eller pårørende har givet tilladelse til det. Hvis der ikke er en tilkendegivelse fra afdøde, er det op til de pårørende at tage stilling.

ORGANER MÅ IKKE KØBES OG SÆLGES I DANMARK

Man må ifølge loven ikke købe eller sælge organer i Danmark. Det er også forbudt at bruge købte organer. Loven er anderledes i nogle andre lande.

Alle organer, der bruges til transplantation i Danmark, kommer fra mennesker, der personligt eller gennem pårørende har sagt ja til at være organdonor. En patient med behov for transplantation kan altså hverken købe eller få transplanteret et købt organ i Danmark.

Donorregistret

I Donorregistret kan du registrere din holdning til organdonation uanset om du vil give fuld eller begrænset tilladelse eller nedlægge forbud mod at dine organer bliver brugt efter din død.

Lægerne kontakter altid donorregistret inden en organdonation for at undersøge, om den afdøde har registreret sin holdning. I foråret 2009 var over 600.000 tilmeldt donorregistret.

For at lade din holdning registrere kan du enten bruge blanketten i denne folder eller registrere dig på internettet på www.sundhed.dk. Normalt vil du efter et par uger modtage et brev der bekræfter, at Donorregistret nu kender din holdning. Du kan altid senere ændre din beslutning.

Har du spørgsmål angående organdonation der ikke er blevet besvaret i denne folder, kan du få yderligere oplysninger ved at kontakte Sundhedsstyrelsen på mail: [sst@sst.dk](mailto:ssst@sst.dk) eller på telefonnummer: 72 22 74 00.

Nye tilmeldinger eller ændringer i tilmeldingen kan ikke foretages telefonisk, men har du andre spørgsmål til Donorregistret, kan de kontaktes på: 35 45 52 69.

Du kan bestille flere af denne folder hos Sundhedsstyrelsens Publikationer, c/o Rosendahls-SchultzDistribution - tlf. 70 26 26 36 eller e-mail: sundhed@rosendahls-schultzgrafisk.dk

Blanketten herunder har allerede påtrykt adresse og forudbetalt porto. Blankettens limkant skal fugtes og kortet bukket, så navn og CPR-nummer skjules. Hvis du hellere vil sende blanketten i en kuvert, koster det et frimærke.

Du kan også tilmelde dig på:
www.sundhed.dk

Donorregistret

Tilmeld dig donorregistret på www.sundhed.dk eller udfyld os indsend nedenstående tilmeldingsblanket

CPR-nr.

(Brug venligst blokbogstaver)

Navn:

Gade:

Postnr.:

By:

Dato:

Underskrift

FULD TILLADELSE

Jeg giver hermed fuld tilladelse til, at alle mine organer kan anvendes til transplantation efter min død.

PÅRØRENDES ACCEPT

Min fulde tilladelse forudsætter mine pårørendes accept.

BEGRÆNSET TILLADELSE

Jeg giver hermed begrænset tilladelse til, at de organer, jeg har sat kryds ud for, kan anvendes til transplantation efter min død.

PÅRØRENDES ACCEPT

Min begrænsede tilladelse forudsætter mine pårørendes accept.

Hjerte

Nyrer

Bugspytkirtel

Lunger

Tyndtarm

Hornhinder

Lever

Hud

VED IKKE

Jeg overlader det i stedet til mine nærmeste pårørende at tage stilling til, om mine organer kan anvendes til transplantation efter min død.

FORBUD

Jeg modsætter mig, at mine organer anvendes til transplantation efter min død.

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler portoen

DONORREGISTRET

Rigshospitalet, afsnit 9631
Blegdamsvej 9
+++ 11726 +++
2100 København Ø

I dette hæfte kan du finde informationer om organdonation og hjælp til at tage stilling til om du vil være organdonor, samt om hvordan du kan meddele din holdning.